

Nyt fra **fpn.dk**Rejs rigtigt –
spar meget

Rejser: Finanskrisen har vendt op og ned på mangt og meget, også for rejsebranchen, som har måttet skære udbuddet af rejser ned.

Men branchens høj- og lavsæsoner står stadig ved magt, melder landets to største rejsearrangører, Mytravel og Star Tour.

»Det er egentligt ret enkelt,« forklarer Jan Vendelbo, der som salgs- og marketingdirektør i Mytravel ved alt om priser og de mange forskellige høj-, lav-, og mellemsæsoner i rejsebranchen. »Det er langt dyrest at rejse fra den sidste uge af juni og indtil midt i august. Her koster den samme rejse på præcis samme hotel ofte 30-35 pct. mere, end man kan få den til i de tre store billige rejseperioder, som er de to-tre første uger af juni, de to sidste uger af august og de to første uger af december,« siger Jan Vendelbo.

volander

Flåten – et
farligt dyr

Sundhed: Du mærker den ikke, men den har bidt dig, og den holder fast. Mange danskere tænker med gru på at få en skovflåt med sig hjem fra skovturen. Og hvert år menes 100.000-150.000 danskere at komme hjem med en flåt og frygte det værste.

For alle har hørt historierne om kändisser, kolleger eller bekendte, som er blevet alvorligt syge af et skovflåtbid.

I kun 5-10 pct. af tilfældene er man blevet offer for en farlig flåt, og af disse farlige flåter har kun en mindre del nok bakterier i sig til at gøre et menneske sygt.

I langt de fleste tilfælde er det Borrelia-bakterien, som flåten bærer. Men faktisk er der andre alvorlige virusinfektioner, som skovflåterne kan smitte mennesker med. Blandt andet en virus, der kan give centraleuropæisk hjernebetændelse.

Sprøjtemidler virker ikke kun på ukrudt, men på alle planter og dyr i haven. Er du ivrig med sprøjtemid-

lerne, får du derfor færre humlebier og fugle i haven. Du behøver dog ikke vinke farvel til drømmen om en have uden ukrudt, hvis du vil skåne miljøet. Ved at følge Miljøstyrelsens råd kan du få en flot have med ren samvittighed. Du kan f.eks. dække jorden i dine bede med bunddækkeplanter eller 10 til 15 centimeter træflis eller halm.

grøn

Gør et kup til havens maskinpark

Forbrug: Havesæsonen står for døren, og tilbuddene fra landets byggemarkeder og havecentre frister. Hvis ikke du ser dig for, kan forårsiveren dog nemt føre til, at du kommer til at betale alt for meget for den nye hækkeklipper, kantskærer eller græsslåmaskine. Det viser en stor prissammenligning af de mest populære havemaskiner, som prissammenligningssiden Pricerunner.dk har gennemført for FPN.

Sammenligningen viser, at det mere er reglen end undtagelsen, at prisen på præcis den samme vare svinger med flere hundrede procent alt afhængigt af, hvor man handler.

volander

Puls har fokus på dit privatliv
og øje for tidsånden

Hver dag har et særligt tema:

Tirsdag: Psykologi
Onsdag: Privatøkonomi
Torsdag: Forbrug
Fredag: Motion
Lørdag: Sundhed

Redaktion: Mogens Hansen
Pulsredaktør: Kirsten Elley
Layout: Anne-Louise Møller
Kontakt: e-mail: puls@jpp.dk, telefon 8738 3838

Helt i tråd med den aktuelle tendens blev Ralph Lauren-reklamerne på Magasin i København i går pilleret ned. Foto: Valdemar Jørgensen

Mindre luksus, mere discount

■ Detailhandlen holder vejret, mens finanskrisen gør et massivt indhug i afdelingerne for kvalitet og luksus.

JAKOB RUBIN

jakob.rubin@jpp.dk

Krisens effekt er allerede synlig i detailhandlen. Selv Irma sætter priserne ned, og det er jo ikke, fordi de pludselig er blevet filantropiske.

Ordene kommer fra Carsten Bech, som på Institut for Fremtidforskning er forskningschef med speciale i forbrug.

Han vurderer, at det samlede butiksbillede i Danmark er under forandring.

»De store modehuse, den økologiske trend og kvalitetsforretninger i den dyre ende står over for store udfordringer. Over hele verden er det ved at gå i sort, på nær måske i enkelte lande som Indien. Folk holder på deres penge. Det fatale spørgsmål er: Hvor længe bliver den

finansielle nedsmeltning ved,« siger han.

Carsten Bech ser ingen tegn på en bedring før tidligst i 2010. Men der er heller ingen garanti for, at den kommer allerede da. Fortsætter krisen tre-fire år endnu, vil detailhandlen til den tid se markant anderledes ud.

»Den psykologiske faktor er for stor og for ustyrlig til, at man i dag præcist kan sige noget om fremtiden. Når et sted som Dubai, der for bare 12 måneder siden havde gang i et vanvittigt opsving, nu nærmest er kollapsede og må søge økonomisk hjælp hos de andre arabiske emirater, er det et signal om, at nogle meget store læs er i fare for at vælte,« siger han.

Selvforstærkende sortsyn

Også i Danmark spiller den psykologiske faktor en stor rolle. Selv om vi herhjemme er relativt uberørt af den finansielle tumult og stadig har rekordmange penge mellem hænderne, holdes der,

som Carsten Bech bemærker det, igen over hele linjen.

»Det har en selvforstærkende effekt. På den måde bliver dommedagsprofetierne selvopfyldende,« siger han.

I brancherne forsøger man at være optimister. Ifølge Henrik Hyltoft, markedsdirektør for handelsområdet i Dansk Erhverv, er forventningen generelt, at nedturen vender sidst på året.

»Opbremsningen skete næsten med et slag den 1. oktober sidste år. Men den slog ikke til symmetrisk. Mens butikker inden for beklædning, boligindretning, elektronik m.v. oplevede en nedgang i omsætningen på 7 pct. i sidste kvartal af 2008, er føde- og dagligvarebranchen ikke særligt påvirket endnu,« siger Henrik Hyltoft.

Han forklarer samtidig, at der finder en markant stigning sted i antallet af butikslukninger, men at den målt på antal ikke er foruroligende.

»Vi kommer fra et historisk rigt årti, hvor der var råd til det meste. Derfor er det selvfølgelig foruroligende, hvad der sker. Hvis bunden nås mod slutningen af året, vil de fleste være i stand til klare sig igennem,« siger han.

Luksusvarer udsatte

Henrik Hyltoft forudser svære tider for luksussegmentet. På det punkt er han enig med Carsten Bech, som dog ser det som sikkert, at vi alle vil komme til at skruer ned for forbruget. Det betyder stribevis af butikslukninger, men også nye butikker.

»Ingen kan tale om køre med underskud i årevis og nogle kun i måneder. Familien Danmark vil være nødt til at gå en cru ned og mindst endnu et par stykker, hvis krisen for alvor bider sig fast. Det åbner for flere discountbutikker og væsentligt færre med varer i den dyre ende,« siger fremtidsforsker Carsten Bech.

Kopivarer vælter ind i landet

■ Kopieringen, der udgør 10 pct. af verdenshandelen, har bredt sig fra luksusvarer til alt andet.

Det er falsk Viagra, falske mobilpladere, falske Beckhamtrøjer. Computerkomponenter. Billige plastkopier af kendte håndtasker, bæltter og ure. Endog forfalskede varemærker på vaskepulver, sojabønner og tekstilprint.

Danskernes appetit på mærkevarer er vokset gennem en række økonomisk fede år, men lysten til at betale

den fulde pris har tilsyneladende ikke altid været til stede. I 2008 beslaglagde SKAT varer til en værdi af 125 mio. kr., en stigning på 50 pct. fra året før. Og seks gange så meget som i 2003, skriver Berlingske Tidende.

»Hvor det før var luksus, der blev kopieret, er det i dag alt. Det går både ud over rettighedshaverne og statskassen, men det er heller ikke ufarligt. Man dør ikke af at gå med en falsk taske, men når man begynder at se store mængder illegal medicin og

elektriske produkter, kan det koste liv og førlighed,« siger Lars Kryger, specialkonsulent i SKAT.

10 pct. af verdenshandelen

Det er ikke ulovligt at udveksle kopivarer på EU's indre marked. Derfor er det typisk sendinger fra Kina, der tilbageholdes på vej til danske enkeltpersoner eller forretninger. Internationale myndigheder vurderer nu, at 10 pct. af den samlede verdenshandel er med illegale kopiprodukter. Det koster skatteind-

tægter, velfærd og arbejdspladser; formentlig er én mio. job i EU og USA gået tabt pga. kopi-industrien.

Sundhedsmæssigt er den store stigning i falsk medicin, ikke-godkendte el- og børneprodukter og kosmetik bekymrende, mener bl.a. EU-kommissionen. I 2007 kom der 50 pct. mere falsk medicin, 100 pct. mere kopilegetøj og 264 pct. flere falske kosmetiske produkter ind i EU. For forbrugeren kan det være umuligt at gennemskue, om et køb er ægte.